

УДК 316.647.5:355:358.43 (043.2)

Міщук Ю.Д.

Національний авіаційний університет, Київ

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА АНТИЦИПАЦІЯ У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ЛЬОТЧИКІВ-КУРСАНТІВ

Невід'ємною ознакою нашого часу є постійне перебування людини у стані зовнішньої та внутрішньої невизначеності. Такі умови життєдіяльності вимагають від особистості прояву психологічної гнучкості та витриманості, уміння приймати рішення в ситуаціях надлишкового або обмеженого доступу до інформації, застосування антиципаційних можливостей для успішного функціонування в невизначених ситуаціях. Серед психологічних феноменів, що дозволяють особистості успішно діяти в непередбачуваному просторі сучасного світу є толерантність до невизначеності та антиципація.

Проблема толерантності до невизначеності більш детально розроблена в зарубіжній психології в працях Е. Френкль-Брунsvік, С. Баднера, А. Фурхама та інших; у вітчизняній психології дана проблема розглядається в роботах Е.Г. Луковицької, М.Н. Юртасової, Т.В. Корнілової. Під толерантністю до невизначеності розуміють здатність людини приймати конфлікт і напругу, які виникають в ситуації подвійності, протистояти неоднозначності і суперечливості інформації, а також готовність приймати рішення в умовах невизначеності.

Проблема антиципації вивчалася у роботах Л.А. Рєгуш, Б.Ф. Ломова, І.Г. Батраченка, С.М. Суркова. Антиципація розглядається як здатність людини передбачати хід подій, власних дій і вчинків оточуючих, структурувати діяльність на основі адекватного ймовірного прогнозу.

Серед професій, у яких толерантність до невизначеності та антиципація має вирішальне значення, варто відзначити льотну діяльність. Високий рівень розвитку даних характеристик у льотчиків дозволяє їм продуктивно діяти та приймати рішення за умов дефіциту інформації та часу, що виступає однією із найважливіших навичок у даній професійній діяльності.

Ми вважаємо, що антиципація як складова психічних механізмів цілевизначення та саморегуляції має прямий взаємозв'язок із толерантністю до невизначеності у військових льотчиків-курсантів, що дозволяє льотчикам-курсантам гнучко реагувати на всі зміни виконуваної ними діяльності. Для перевірки зазначеної нами гіпотези планується проведення дослідження взаємозв'язку толерантності до невизначеності з антиципацією у військових льотчиків-курсантів V курсу Харківського університету повітряних сил ім. Івана Кожедуба.

Отже, прогнозування власної діяльності у невизначених ситуаціях є складним процесом, особливо в ході виконання професійних обов'язків, які висувають підвищені вимоги до фахівця. Це допоможе визначити механізми розвитку терпимості, підвищуючи тим самим ефективність та надійність професійної діяльності майбутніх військових льотчиків.

Науковий керівник: Ічанська О.М., канд. психол. наук, доцент